

การประเมินการบริหารจัดการเขตสุขภาพ

ผศ.นพ.ธีระ วรรณรัตน์ และคณะ

สุดาร์ตน์ ลิจุติภูมิ

มณฑิชา เจนพานิช

ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบ	เขต1*	เขต2	เขต3	เขต4	เขต5	เขต6	เขต7	เขต8	เขต9	เขต10	เขต11	เขต12
การวิเคราะห์สภาพปัญหาในพื้นที่												
การวิเคราะห์สภาพปัญหาเป็นภาพรวม		✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓
การวิเคราะห์สภาพปัญหาแยกรายยุทธศาสตร์		×	✓	×	✓	✓	×	✓	×	×	×	×
สรุปปัญหาที่สำคัญในพื้นที่		✓	×	×	×	×	×	×	×	×	×	✓
กลยุทธ์ / มาตรการสำคัญ (สอดคล้องแผนกระทรวง)												
พัฒนาสุขภาพตามกลุ่มวัย		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
พัฒนาและจัดระบบบริการที่มีคุณภาพ มาตรฐาน		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
พัฒนาระบบบริหารจัดการ		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
มียุทธศาสตร์เพิ่มเติมในพื้นที่ที่เป็นปัญหา ^{AB}		×	×	×	✓	×	×	×	×	×	×	✓
การกำหนดค่าเป้าหมายของตัวชี้วัด												
กำหนดเป็นรายปี (2557-2560)			57-60	56-60					57-60	57-60		57-60
กำหนดปีเดียว (2557)		57						57			57	
ไม่ได้กำหนด					✓	✓	✓					
มีสรุปแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์		✓	×	×	×	✓	✓	×	×	✓	✓	✓
มีงบประมาณตามแผนงาน/โครงการ		✓	✓(+)	×	×	×	×	✓(+)	×	✓	✓	✓

หมายเหตุ * ยังไม่ได้แผนยุทธศาสตร์ มีแต่แผนพัฒนาบริการ 10 สาขา

✓ หมายถึง มี × หมายถึง ไม่มี (±) หมายถึง บางแผนงาน/โครงการมีงบประมาณ

^A ยุทธศาสตร์เพิ่มเติมเขต 5 คือ แผนงานยาเสพติด และแผนงานโครงการพระราชดำริ

^B ยุทธศาสตร์เพิ่มเติมเขต 12 คือ ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบสาธารณสุขชายแดนใต้

ตัวชี้วัดพื้นฐานเพื่อประเมินการดำเนินธุรกิจที่ดี

การรับรู้ต่อภาวะธรรมาภิบาลของการบริหารจัดการของผู้เกี่ยวข้อง

(Governance perception)

อิสรภาพของการด้านการมีส่วนร่วมของประชาสังคม

(Civil freedom and engagement)

ประสิทธิภาพของการดำเนินงานภาครัฐ

(Government effectiveness)

ความเข้มแข็งของตัวบทกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(Legal and regulation system)

Governance perception

- Mail back questionnaire: 65
- Online web-based survey: 29*
- Telephone interview: 11*
- In-depth interview: 5#
- Email: 58*

Total: 168 persons

* ยังประมวลผลไม่เสร็จสิ้น, # อยู่ในระหว่างดำเนินการเก็บข้อมูล

ข้อมูล		จำนวน (N=168)	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	54	83.1
	หญิง	11	16.9
อายุ			
	น้อยกว่า 30 ปี		
	30-39 ปี	5	7.7
	40-49 ปี	23	35.4
	50 ปีขึ้นไป	37	56.9
อายุการปฏิบัติงานเฉลี่ย ($X \pm SD$)		23.5 \pm 10.19	
ตำแหน่ง			
	นักวิชาการสาธารณสุข	19	29.2
	ผู้อำนวยการโรงพยาบาล	19	29.2
	สาธารณสุขอำเภอ	9	13.8
	นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด	7	10.8
	ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชกรรมป้องกัน	2	3.1
	รอง นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด	3	4.6
	ผู้อำนวยการ รพ.สต.	3	4.6
	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	1	1.5
	รอง ผู้อำนวยการโรงพยาบาล	1	1.5
	พยาบาล	1	1.5

ข้อดีของระบบเขตบริการสุขภาพ

- เป็นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการลงสู่ภูมิภาค
- มีการบริหารจัดการได้รวดเร็ว ตรงกับปัญหาในพื้นที่ และบริหารได้คล่องตัวขึ้น
- เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันภายในเขตบริการสุขภาพ ทั้ง คน เงิน และสิ่งของ
- เพิ่มประสิทธิภาพการบริการภายในเขตบริการสุขภาพ
- สร้างการมีส่วนร่วมทุกระดับและเป็นไปในรูปแบบของเครือข่าย

ข้อจำกัด/ข้อด้อยของระบบเขตบริการสุขภาพ

- โครงสร้างของระบบ บทบาทหน้าที่ของเขตบริการสุขภาพยังไม่ชัดเจน
- ยังไม่มีกฎหมายรองรับ และอำนาจเต็มในการบริหารจัดการ
- ยังไม่มีบุคลากรปฏิบัติงานแบบเต็มเวลาที่เขตสุขภาพ ทำให้ต้องใช้บุคลากรของแต่ละพื้นที่มาช่วยงานของเขตบริการสุขภาพ
- บทบาทของเขตกับการทำงานของ สปสช. ยังไม่ทราบชัดเจนว่าจะไปในรูปแบบใด
- ถ้าผู้บริหารเขตมีอำนาจเต็มในการบริหารเขตสุขภาพ หากเกิดความไม่ยุติธรรมในการบริหาร การจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ก็จะไม่ทั่วถึง/เท่าเทียม
- คณะกรรมการบริหารในแต่ละระดับทั้ง ตติยภูมิ ทุตติยภูมิ และปฐมภูมิ มีสัดส่วนที่แตกต่างกัน อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการ และการจัดสรรงบประมาณ
- รูปแบบการทำงานกับส่วนวิชาการอื่นๆ ยังไม่ชัดเจน
- ขาดระบบข้อมูลที่เชื่อมโยงกันได้ทั้งเครือข่าย

ลักษณะการบริหารเขตสุขภาพ	ไม่มีเลย จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ตอบ จำนวน (ร้อยละ)
1. สามารถตรวจสอบได้	0 (0.0)	5 (7.7)	29 (44.6)	26 (40.0)	4 (6.2)	1 (1.5)
2. รับฟังผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	0 (0.0)	6 (9.2)	25 (38.5)	31 (47.7)	2 (3.1)	1 (1.5)
3. ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่	0 (0.0)	6 (9.2)	27 (41.5)	28 (43.1)	3 (4.6)	1 (1.5)
4. ตอบสนองความต้องการของสถานพยาบาลในพื้นที่	0 (0.0)	7 (10.8)	31 (47.7)	21 (32.3)	4 (6.2)	2 (3.1)
5. คณะผู้บริหารแสดงความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตน	1 (1.5)	3 (4.6)	16 (24.6)	37 (56.9)	6 (9.2)	1 (1.5)
6. ตัดสินใจโดยยึดเสียงส่วนใหญ่	1 (1.5)	5 (7.7)	19 (29.2)	34 (52.3)	5 (7.7)	1 (1.5)
7. ดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่มีอยู่ในระบบ	1 (1.5)	0 (0.0)	20 (30.8)	40 (61.5)	2 (3.1)	2 (3.1)
8. คำนึงถึงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน	0 (0.0)	4 (6.2)	17 (26.2)	39 (60.0)	4 (6.2)	1 (1.5)
9. คำนึงถึงความเท่าเทียม/ เสมอภาค	1 (1.5)	5 (7.7)	28 (43.1)	26 (40.0)	4 (6.2)	1 (1.5)

Civil freedom

Limited involvement of civil society in
area-based administration in most regions

Government effectiveness

- Inadequate data in many areas

Good practices in region 2 from interview

Depression

Neonatal

Drug and devices procurement

Legal and regulations

100% of survey and interviewed samples pointed out legal and regulations pitfalls in light of area-based administration

ลักษณะผู้บริหารเขตบริการสุขภาพที่พึงปรารถนา

A	B	C
<p>บริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล</p> <p>ยึดถือความถูกต้อง</p> <p>มีความเสมอภาค</p> <p>มีความชัดเจน รวดเร็ว ทำจริง</p> <p>เน้นการทำงานเป็นทีม</p> <p>มีความเป็นธรรม</p> <p>ใช้หลักเหตุผลและevidence</p> <p>มนุษยสัมพันธ์ดี</p> <p>มีวิสัยทัศน์</p> <p>บริหารแบบบูรณาการ</p> <p>กล้าตัดสินใจ</p> <p>ใช้ชีวิตเรียบง่าย</p> <p>มีความเป็นประชาธิปไตย</p> <p>เป็นนักวางแผนและยืดหยุ่น</p>	<p>รู้สึก รู้จริงในทุกปัญหาของพื้นที่</p> <p>แนวคิดเชิงบวกกับทุกปัญหา เพื่อเปลี่ยน</p> <p>ความขัดแย้งเป็นความร่วมมือที่สร้างสรรค์</p> <p>มนุษยสัมพันธ์ดี</p> <p>เป็นนักวิชาการ</p> <p>เป็นนักบริหาร</p> <p>เป็นนักบริการ ชอบลงช่วยพื้นที่แก้ปัญหา</p> <p>จริงใจ ใจนักเลง ซื่อสัตย์สุจริต</p> <p>เป็นคนเก่ง ประณีประนอมสูง</p> <p>ประชาธิปไตย</p> <p>ชัดเจน ตรงไปตรงมา</p> <p>ความรู้ความสามารถสูง</p>	<p>มีวิสัยทัศน์</p> <p>ทันสมัย เกาะติดสถานการณ์</p> <p>ขยันมาก มีความกระตือรือร้นสูง</p> <p>เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>ชัดเจนในเรื่องนโยบาย</p> <p>มีภาวะผู้นำสูง</p> <p>บริหารแบบมีส่วนร่วม</p> <p>มีความสามารถ รอบรู้ทุกด้าน</p> <p>เป็นธรรมในการบริหารจัดการ</p> <p>มีจิตสาธารณะ</p> <p>เป็นกันเอง</p> <p>เป็นนักวิชาการ คิดเร็ว ทำเร็ว</p> <p>มีคุณธรรม จริยธรรมในการบริหาร</p> <p>ซื่อสัตย์ สุจริต เปิดเผย เป็นมิตร</p> <p>เป็นนักพัฒนา ขยัน เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้นำ</p>